

Sortimentsdag Boomkwekerij Van den Berk

16 januari 2016

De eerste NDV activiteit in het nieuwe jaar is traditiegetrouw de 'sortimentsdag'; dan worden de onderwerpen uit de laatst gepubliceerde *Dendroflora* behandeld. Aangezien *Dendroflora* 2014/2015 later uitkwam dan gebruikelijk gaven de sprekers ditmaal een primeur van hun *Dendroflora*-artikelen aan de aanwezige gasten in plaats van een toelichting. Gastlocatie voor deze bijeenkomst van de NDV- en KVBC-leden was Boomkwekerij Van den Berk in Sint-Oedenrode.

Kort na het verlaten van de snelweg, op weg naar Boomkwekerij Van den Berk, werd de schaal van het bedrijf al goed zichtbaar: zo ver het oog reikte stonden rijen met duizenden bomen, in alle soorten en maten. Het laat het bloed van elke bomenliefhebber sneller stromen en mijn ogen schoten dan ook in alle richtingen om zo min mogelijk te missen van het indrukwekkende sortiment. Ik verheugde mij al op de rondleiding tijdens de middagpauze. Een prachtlocatie voor een veelbelovende dag.

Van *Dendroflora* naar Euro-trial en KVBC-award

Dagvoorzitter Jaap Smit opende de bijeenkomst met een welkomstwoord en een korte uitleg over de vernieuwde uitgave van *Dendroflora*. De zaal was goed gevuld met 84 leden van de beide verenigingen.

Gastvrouw Jacqueline van den Berk gaf een toelichting op het bedrijf door middel van de bedrijfsfilm 'Vier seizoenen in één dag'. Daarin werden de belangrijkste activiteiten per seizoen helder weergegeven. Het om de vier tot vijf jaar verplanten van de vele bomen is arbeidsintensief en de zware machines die nodig zijn bij de vele forse wortelkluiten zijn soms een aanslag op de bodemstructuur. Zwaar materieel is desondanks noodzakelijk bij een bedrijf van een dergelijke omvang met zo veel grote formaten bomen. Ons werd verzekerd dat alles gedaan wordt om de kwaliteit van het wortelgestel te garanderen, zoals het toedienen van mycorrhiza.

Ronald Houtman sprak als hoofdredacteur van *Dendroflora* over de 51^e dubbeluitgave: de vernieuwde lay-out, het kleinere formaat en het gewijzigde logo-lettertype, kortom, volgens

de redactie 'het eigentijdse uiterlijk'. Dat het kleine verschil in formaat jaarlijks een winst oplevert van € 5000 aan drukkosten bleek een belangrijk voordeel.

Ook was het aan Ronald Houtman, als vice-voorzitter van de KVBC, om een toelichting te geven op de laatste Euro-trial: de keuring van het sortiment van de gekleurdbladvige *Weigela*. In deze belangrijke internationale sterrenkeuringen, beoordelen diverse Europese landen gedurende meerdere jaren rassen van een bepaald geslacht of soort. De uitkomsten van de keuringen kunnen per land zeer verschillend zijn, door klimatologische verschillen, verschil in grondsoort of eenvoudigweg door een kwestie van smaak. Het gebeurt ook wel dat er meer nieuwe cultivars verschijnen dan de keuring kan bijhouden.

Goed nieuws voor kwekers en consumenten is de KVBC-award, in navolging van de RHS Award of Garden Merit: uitkomsten van de nationale keuringen met medailles. Het herkenbaar maken van de keuringen voor kweker, retail en consument door middel van een medaille op het plantenlabel is heel handig, maar misschien nog belangrijker, het maakt ook de waarde van al het werk van de KVBC goed zichtbaar voor het grote publiek.

Een voorbeeld van een dergelijke medaillewinnaar verscheen aan het slot van de presentatie. Nadat verschillende keuringsuitkomsten van het sortiment van de gekleurdbladvige *Weigela* werden belicht, met in het bijzonder de fraaie roodbladige soorten uit de Purpurea-groep, werd de opvallende *Weigela* 'Wings of Fire' getoond. Niet als onderdeel van deze Euro-trials, maar als bronzenmedaillewinnaar van de KVBC-award 2015. Een prachtige variëteit, met bronskleurig (hoe toepasselijk) voorjaarsblad en een schitterende oranje-rode herfstkleur.

Indelingsvoorstel *Acer palmatum*

Over kleur gesproken: spreker Cor van Gelderen gaf een kleurrijke uitleg over zijn vernieuwende indelingsvoorstellen voor *Acer palmatum* en verwanten. De enorme hoeveelheid cultivars en de toenemende

onoverzichtelijkheid waren aanleiding om meer structuur te brengen in het sortiment. Omdat deze nieuwe indeling gebaseerd is op wat het meest visueel herkenbaar is, wordt de logica van de groepering voor velen hiermee inzichtelijker. Door middel van een handige determinatietabel wordt snel duidelijk bij welke cultivargroep de variëteit behoort. Bij twijfelgevallen is de vorm van het blad doorslaggevend dan de kleur, zoals bij *Acer palmatum* var. 'Dissectum Atropurpureum'. Natuurlijk zal zo'n ingrijpende herindeling in eerste instantie een administratieve ramp betekenen voor kwekers, arboreta, gemeenten en vele anderen. Maar uiteindelijk zal dit voorstel voor een grote verbetering zorgen, aldus Cor van Gelderen.

Tijd om bij te praten

Gelegenheid voor velen om even bij te praten met bekenden. Daarna kwam het moment om de kwekerij te bezichtigen met onze gids Paulus van den Berk. De bedrijfsgeschiedenis, de indrukwekkende loods met materieel, de enorme vrachtwagens en trailers met grote bomen met wortel beschermende verpakking, al deze zaken werden met gepaste trots toegelicht. Een wandeling tussen de vele bomen gaf een goed beeld van de uiteenlopende soorten en maten, zowel in de volle grond als in containers. Een mooi intermezzo!

Goede opkomst en warm welkom bij Van den Berk

Foto: Martijn Essers

Nieuwe inzichten

Margareth Hop gaf inzicht in haar meest recente onderzoek ten aanzien van *Aronia*, dat een nieuw licht werpt op de stambomen van de verschillende soorten. In een rustige, heldere uiteenzetting werden we geleid door de geschiedenis van *Aronia*. Vooral in Rusland werden veel soorten veredeld, waarbij soorten ook gekruist werden met *Sorbus aucuparia*, onder andere om de winterhardheid te versterken. De *Aronia* $\times$ *prunifolia* is dus niet eenvoudigweg een hybride tussen *A. arbutifolia* en *A. melanocarpa*, zoals tot nu toe werd gedacht, maar een afstammeling van kruisingen met *Sorbus*. Een interessante uitleg.

Laatste spreker Hans Janssen vertelde over het sortimentsonderzoek van *Carya*, een geslacht uit de Juglandaceae familie. De soort wordt in Nederland vrij weinig toegepast, ondanks de hoge kwaliteit van het hout, de levering van noten en de schoonheid van de boomsoort. De lange penwortel vormt het grootste probleem bij de kweek en de toepassing. Er zijn succesvolle experimenten

met het kweken in hoge Clematiscontainers om dit probleem te ondervangen. In een inspirerend betoog belichtte Hans Janssen de diverse verschillen tussen de vele variëteiten. Hopelijk worden de fraaie *Carya*-soorten in de toekomst vaker toegepast, in parken, grote tuinen, en eventueel in straten.

Heel veel dank aan de sprekers en de organisatie van deze leerzame en mooie sortimentsdag. □

Leibomen bij Van den Berk
Foto: Ingrid van der Ven

